

ВОДЗЫЎ

на аўтарэферат дысертацыі Сямашка Надзеі Канстанцінаўны “Беларускія і расійскія даследаванні аграрнай гісторыі Беларусі (канец XVIII ст. – 1850-я гг.)”, прадстаўленай на саісканне вучонай ступені кандыдата гістарычных навук па спецыяльнасці 07.00.09 – гістарыяграфія, крыніцазнаўства і метады гістарычнага даследавання

Аграрны сектар эканомікі Рэспублікі Беларусь займае важнае месца ў сацыяльна-эканамічным развіцці грамадства. Аграрная гісторыя – гэта неад’емная частка гісторыі дзяржавы і важны кампанент сучаснасці, які патрабуе аб’ектыўнага аналізу свайго развіцця, што абумоўлівае актуальнасць даследавання.

Аўтурэферат сведчыць, што дысертацыя пабудавана лагічна, матэрыял выкладзены паслядоўна, тэма дысертацыі раскрыта належным чынам. Мэта і задачы даследавання дасягнуты. Асноўныя палажэнні, якія выносяцца на абарону, адлюстроўваюць вынікі дысертацыйнага даследавання, вызначаюцца навізнай і абгрунтаванасцю. Дысертантам выяўлены канцэптуальныя падыходы, тэндэнцыі і асаблівасці ў вывучэнні аграрнай гісторыі Беларусі канца XVIII ст. – 1850-х гг., уласцівых гістарыяграфіі Расійскай імперыі і савецкага перыяду, навуковым публікацыям у Рэспубліцы Беларусь і Расійскай Федэрацыі.

Саіскальнікам прааналізаваны публікацыі даследчыкаў дарэвалюцыйнага перыяду і ўстаноўлена, што навукоўцы другой паловы XIX – пачатку XX ст. зрабілі значны ўклад у даследаванне палітычнай гісторыі беларускіх зямель, вызначэнне асаблівасцей Беларусі ў грамадскім развіцці. Агульным для гісторыкаў канца XIX і пачатку XX ст. можна назваць абсалютнае перакананне ў цяжкім і прыгнечаным становішчы беларускіх сялян, якое негатыўна адбівалася на ўсім сацыяльна-эканамічным развіцці края. Дысертантам вызначана, што ў пачатку 20-х гг. XX ст. гісторыкі звярнулі сваю ўвагу на пытанні аграрнай гісторыі Беларусі. У гэты перыяд былі праведзены значныя даследаванні і сабраны багаты факталагічны матэрыял. Працы савецкага перыяду адрозніваліся ад даследаванняў перыяду Расійскай імперыі шматаспектнасцю, больш глыбокім факталагічным матэрыялам і ўвядзеннем у навуковы ўжытак архіўных крыніц. Нягледзячы на суб’ектывізм высноў некаторых даследаванняў, быў закладзены падмурак для далейшых дыскусій па праблемах сацыяльна-прававых і эканамічных умоў генезісу капіталізму, пытанняў распаду феадальна-прыгонніцкай сістэмы, развіцця таварна-грашовых адносін, эвалюцыі феадальнай рэнты, дыферэнцыяцыі сялянства, развіцця фальварковай гаспадаркі, аналізу першапачатковых форм назапашвання капіталу і класавых супярэчнасцей. Саіскальнікам адзначана, што даследаванні савецкага часу на сённяшні дзень з’яўляюцца важнымі крыніцамі навуковай інфармацыі. Аналіз даследаванняў аграрнай гісторыі Беларусі канца XVIII ст. – 1850-х гг. сучаснага перыяду

дазволіў дысертанту вызначыць працы, якія яшчэ па-ранейшаму былі напісаны на аснове марксіска-ленінскай метадалогіі, так і выданні на падставе новых падыходаў Першыя перабольшвалі тэмпы генезісу капіталізму ў аграрным сектары эканомікі, другія свярджалі, што ў даследуемы перыяд толькі зараджаліся перадумовы новых буржуазных адносін. Двухтысячныя гады характарызуюцца з'яўленнем большай колькасці даследванняў па сацыяльна-эканамічнай гісторыі. Абгрунтаванасць і верагоднасць заключных высноў, сфармуляваных у дысертцыі, забяспечаны выкарыстаннем значнай колькасці гістарыяграфічных крыніц.

Навуковыя вынікі дысертцыі адлюстраваны ў 6 навуковых артыкулах у выданнях, якія ўключаны ВАК Рэспублікі Беларусь у пералік навуковых выданняў для апублікавання вынікаў дысертцыйных даследаванняў (2,3 аўт. л.), 7 публікацый – у навуковых зборніках (1,5 аўт. л.), 3 – у зборніках матэрыялаў канферэнцый (0,6 аўт. л.). Дысертцыя мае практычную значнасць, вынікі дысертцыйнага даследавання ўкаранены ў адукацыйны працэс БДПУ.

У аўтарэфераце адлюстраваны асноўны змест дысертцыі, яе структура, галоўныя вынікі і палажэнні, якія выносяцца на абарону. Аўтарэферат не ўтрымлівае прынцыповых недахопаў і адпавядае патрабаванням ВАК Рэспублікі Беларусь. Сямашка Надзея Канстанцінаўна заслугоўвае прысуджэння вучонай ступені кандыдата гістарычных навук па спецыяльнасці 07.00.09 – гістарыяграфія, крыніцазнаўства і метады гістарычнага даследавання.

Загадчык кафедры гуманітарных навук
Установы адукацыі «Гродзенскі
дзяржаўны аграрны ўніверсітэт»,
кандыдат гістарычных навук, дацэнт

 Сцяцкевіч П.Т.

